

KORKEIMMAN HALLINTO-OIKEUDEN PÄÄTÖS

Antopäivä
29.1.2018
Taltionumero
388
Diaarinumero
3746/2/16

1 (7)

Asia Vammaispalvelulain mukaista taloudellista tukitoita koskeva valitus

Valittaja A

Päätös, jota valitus koskee

Itä-Suomen hallinto-oikeus 11.10.2016 nro 16/0469/2

Asian aikaisempi käsittely

A on hakenut vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain mukaisena asunnon muutostyönä turvalattian asentamista suihkutilaan.

Kuopion kaupungin yksilöasioiden jaoston alainen viranhaltija on 10.12.2015 hylännyt hakemuksen.

Yksilöasioiden jaosto on päätöksellään 11.2.2016 (§ 42) pysyttänyt viranhaltijan päätöksen. Päätöksestä ilmenee muun ohella, että suihkutilas-
sa on tukitankoja ja että A:lla on käytössä suihkutuoli ja suihkutossut pesujen ajan.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Itä-Suomen hallinto-oikeus on hylännyt A:n yksilöasiainjaoston päätöksestä tekemän valituksen.

Hallinto-oikeus on perustellut päätöstään seuraavasti:

Sovellettavat säännökset

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun lain (vammapalvelulaki) 1 §:n mukaan tämän lain tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä.

Vammapalvelulain 9 §:n 2 momentin mukaan kunnan on korvattava vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Kunnalla ei kuitenkaan ole erityistä velvollisuutta kustannusten korvaamiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein.

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista annetun asetuksen (vammapalveluasetus) 12 §:n 1 momentin mukaan korvattavia asunnon muutostöitä ovat henkilön vamman tai sairauden vuoksi suoritettavat välttämättömät rakennustyöt kuten ovien leventäminen, luiskien rakentaminen, kylpyhuoneen, WC:n ja vesijohdon asentaminen, kiinteiden kalusteiden ja rakennus- ja sisustusmateriaalien muuttaminen sekä vastaavat muut henkilön vakituisessa asunnossa suoritettavat rakennustyöt. Asunnon muutostyöksi katsotaan myös muutostöiden suunnittelu sekä esteiden poistaminen asunnon välittömästä lähiympäristöstä.

Asiassa saatu selvitys

Hakemuksen perusteena on se, että Angelmanin oireyhtymää sairastavan kehitysvammaisen valittajan WC-suihkutiloissa on muovimatto, joka on kastuessaan ja erityisesti pesuaineiden kanssa liukas. Valittajalla on vammaisuudestaan johtuvia merkittäviä motorisia ja ympäristön hahmottamiseen liittyviä vaikeuksia, minkä vuoksi peseytyminen WC-suihkutiloissa aiheuttaa vaaratilanteita avustajan läsnäolosta huolimatta. Turvallattia lisäisi valittajan omatoimisuutta pesutilanteissa, vaikka hän ei pystykään toimimaan yksin pesutilanteessa.

Hakemuksen liitteenä olevasta fysioterapeutti Airi Korhosen 24.11.2015 antamasta lausunnosta käy ilmi, että valittaja tarvitsee aina suihkupesujen ajaksi avustajan. Valittajalla ei ole riittävää ymmärryskykyä sekä tilanteiden ja asioiden hahmotuskykyä siihen, että hän suoriutuisi pesutilanteista avustuksetta.

Hakemuksen liitteenä olevan fysioterapeutti Liisa Hoffrenin 20.11.2015 antaman lausunnon mukaan turvalattia helpottaisi merkittävästi valittajan toimintaa suihkussa käydessä ja vähentäisi liukastumisriskiä. Vaikka valittaja tarvitsee ohjausta ja avustamista peseytymisessä, pystyisi hän siirtymään ja osallistumaan pesuihin enemmän turvallisessa ympäristössä, mikä olisi tärkeä osa hänen toiminnallista aktiivisuutta ja toimintakyvyn ylläpitämistä.

Viranhaltija on hylännyt hakemuksen ja jaosto oikaisuvaatimuksen sillä perusteella, että turvalattia ei mahdollistaisi valittajan itsenäistä selviytymistä peseytymisestä, koska hän joka tapauksessa tarvitsee avustusta ja jatkuvaa valvontaa pesujen aikana.

Valittajan äiti on toimittanut vastineensa liitteenä hallinto-oikeuteen uutena selvityksenä neurologian erikoislääkäri Leena Jutilan lausunnon 16.5.2016, jonka mukaan valittajalla esiintyy viikoittain epileptisiä kohtauksia, joihin liittyy lyhyitä raajojen säpsähdyksiä tai ylävartalon nyökkähdyksiä. Lausunnossa suositellaan vaikeavammaiselle valittajalle kodin muutostyönä turvalattiaa pesutilanteisiin liittyvien liukastumisten ehkäisemiseksi.

Oikeudellinen arvio ja johtopäätökset

Hallinto-oikeus toteaa, että valituksenalaisen päätöksen lainmukaisuutta arvioidaan lähtökohtaisesti päätöksen tekohetkellä viranomaisen tiedossa olleen selvityksen ja tuolloin vallinneiden olosuhteiden perusteella. Valittaja on toimittanut hallinto-oikeuteen uutena selvityksenä vastineensa liitteenä neurologi Leena Jutilan lääkärinlausunnon. Viranomaiselle on varattu mahdollisuus antaa lausuma kyseisen lääkärinlausunnon johdosta. Hallinto-oikeus toteaa, että mainittu selvitys on yhdensuuntainen asiassa esitetyn muun selvityksen kanssa. Hallinto-oikeus katsoo, että asiaa ei ole syytä palauttaa uuden selvityksen johdosta viranomaisen uudelleen käsiteltäväksi, vaan hallinto-oikeus ottaa asiaa ratkaistessaan huomioon mainitun uuden selvityksen.

Asiassa on riidatonta, että valittaja on vammaispalvelulain 9 §:n 2 momentissa ja vammaispalveluasetuksen 13 §:ssä tarkoitettu vaikeavammaisen henkilö, jolle kunnan on korvattava vamman vuoksi välttämättömistä asunnon muutostöistä aiheutuvat kohtuulliset kustannukset. Ratkaistavana on kysymys siitä, onko valittajan vaatima asunnon muutostyö välttämätön hänen kotona suoriutumisen kannalta. Hallinto-oikeus toteaa, että muutostöiden tarvetta arvioidessa tulee aina ottaa huomioon asiakkaan toimintakyky ja yksilölliset olosuhteet.

Asiassa on saadun selvityksen perusteella riidatonta, että valittajan WC-suihkutilojen muovimatto on liukas ja kastuessaan se aiheuttaa liukastumisvaaran merkittävistä motorisista vaikeuksista kärsivälle valittajalle. Asiassa on niin ikään riidatonta, että valittaja ei selviydy itsenäisesti pesutilanteista. Hallinto-oikeus toteaa peseytymisen kuuluvan valittajan tavanomaisiin elämäntoimintoihin, ja turvalattia lisäisi valittajan mahdollisuutta osallistua aktiivisesti peseytymiseen ja siten ehkäisisi ja poistaisi osaltaan hänen vammaisuutensa aiheuttamia liikkumisen rajoitteita ja esteitä tavanomaisissa elämäntoiminnoissa. Tämä olisi vammaispalvelulain 1 §:n eli vammaispalvelulain yleisen tarkoituksen mukaista.

Asiassa saadun selvityksen perusteella valittaja ei kuitenkaan pystyisi peseytymään itsenäisesti, vaikka asunnossa olisi turvalattia, vaan hän tarvitsee peseytymiseen aina toisen henkilön apua. Näin ollen nyt haettu asunnon muutostyö ei mahdollistaisi valittajan itsenäistä suoriutumista tavanomaisista elämän toiminnoista asunnon muutostöihin oikeuttavalla tavalla, vaan sen luonne olisi lähinnä kuntouttavaa. Siten, vaikka turvalattia vastaa selkeästi valittajan yksilölliseen tarpeeseen turvallisemmasta elinympäristöstä, ei muutostyö ole vammaispalvelulain 9 §:n 2 momentin tarkoittamalla tavalla valittajalle välttämätön. Valittajalla ei ole oikeutta muutostöiden saamiseen.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut sekä

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 3 §

Asetus vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 13 §

Käsittely korkeimmassa hallinto-oikeudessa

A on valituksessaan vaatinut, että yksilöasioiden jaoston päätös kumotaan ja hänelle myönnetään korvaus suihkutilan turvalattian kustannuksista haetun mukaisesti.

A on esittänyt vaatimustensa tueksi muun ohella seuraavaa:

Asiaa ratkaistaessa ei ole otettu huomioon A:n toimintakykyä ja yksilöllisiä olosuhteita. Angelmanin oireyhtymästä aiheutuu suuria motorisia haasteita epilepsiaa sairastavalle A:lle. Juuri pesutilanteet ovat haastavia muovimaton ollessa märkä ja liukas. Vammaispalvelulainsäädännössä asunnon muutostöinä mainitaan muun muassa sisustusmateriaalien muuttaminen.

Hallinto-oikeus ei ole antanut tarpeeksi painoarvoa A:lle läheisten henkilöiden eli äidin, palvelukodin henkilöstön, A:n oman fysioterapeutin eikä neurologin näkemyksille. Kaupungin fysioterapeutti ei ole koskaan työskennellyt A:n kanssa.

Peseytyminen ei ole kuntoutusta, vaan useita kertoja viikossa tapahtuvaa arkista toimintaa. A:n omatoimisuutta pitäisi pystyä tukemaan ja lisäämään turvallisen asumisympäristön toteuttamisella. Kyseessä oleva suihkutila on noin viiden neliön kokoinen, eikä sen muutostyö voi siten olla kustannuksiltaan ylivoimainen kaupungille.

Yksilöasioiden jaosto on antanut selityksen.

A on antanut vastaselityksen.

Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisu

Korkein hallinto-oikeus on tutkinut asian. Valitus hylätään. Hallinto-oikeuden päätöstä ei muuteta.

Perustelut

Kun otetaan huomioon edellä ilmenevät hallinto-oikeuden päätöksen perustelut ja perusteluissa mainitut oikeusohjeet sekä korkeimmassa hallinto-oikeudessa esitetyt vaatimukset ja asiassa saatu selvitys, hallinto-oikeuden päätöksen muuttamiseen ei ole perusteita.

Tätä kaikki asianomaiset noudattakoot.

Korkein hallinto-oikeus:

Irma Telivuo
oikeusneuvos

Leena Äärilä
oikeusneuvos

Mikko Pikkujämsä
oikeusneuvos

Timo Räbinä (t)
oikeusneuvos

Antti Pekkala
oikeusneuvos

Anna Heikkilä
Asian esittelijä, oikeussihteeri

Jakelu

Päätös

Jäljennös

A, maksutta

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Kuopion kaupungin yksilöasioiden jaosto